

2010-12-16

Dnr 43-2010:1530

Skolbeslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Törnströmska gymnasiet
i Karlskrona kommun

Rektorn vid Törnströmska gymnasiet

Karlskrona kommun

Tillsyn i Törnströmska gymnasiet

Gymnasieskolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Törnströmska gymnasiet och Karlskrona kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Törnströmska gymnasiet bedriver en i många avseenden välfungerande verksamhet. Rektorerna och lärarna har pedagogisk utbildning, lärarna undervisar i de ämnen och kurser som de har utbildning för. Inspektörerna vill gärna också lyfta fram de elever som inspektörerna mötte i intervjuerna, vilka karaktäriserades av att de "kände sig hemma", i den bemärkelsen att eleverna redan nu av inspektörerna upplevs vara mycket trygga i sin framtida yrkesidentitet. Eleverna säger i intervjuerna också att de upplever att både kärn- och karaktärsämneslärarna har höga förväntningar på deras förmågor och möjligheter att lyckas i sina studier, något som också bekräftas i intervjuerna med skolledning och lärare.

Trots detta och med en välutbildad personal och en drivande och tydlig skolledning visar tillsynen att Törnströmska gymnasiet brottas med problem och där kommunen och skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte alltid fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling utifrån kursplanernas krav och inte alla elever som behöver särskilt stöd eller studiehandledning på modersmålet får detta. Skolans resultat utvärderas regelbundet men skolledningen har inte säkerställt fullt ut att lärarna har kännedom om, använder och analyserar dessa resultat på ett sådant sätt

att dessa kan omsättas i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Skolledningen har inte heller fullt ut säkerställt att betygssättningen är likvärdig på skolan. Skolan behöver också utveckla ett gemensamt förhållningssätt och hitta former för att öka elevernas reella inflytande över utbildningens innehåll och former.

Skolinspektionen har i tillsynen av Törnströmska gymnasiet identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte alltid fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling utifrån kursplanernas krav (7 kap. 19 § gymnasieförordningen; Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer.).
- Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet men har inte säkerställt fullt ut att lärarna har kännedom om, använder och analyserar dessa resultat på ett sådant sätt att dessa kan omsättas i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag; Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling; Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektorn har inte fullt ut säkerställt att betygssättningen är likvärdig på skolan (1 kap. 2 § skollagen; Lpf 94, Skolans värdegrund och uppgifter).
- Rektorn har inte säkerställt att lärarna arbetar tillräckligt aktivt för att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former (5 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Mål att sträva mot; Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Riktlinjer).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet och inte alla elever som behöver studiehjälp på modersmålet får detta (1 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer; 8 kap 1 § gymnasieförordningen; 8 kap 5 § gymnasieförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Rektor och Karlskrona kommun har ansvar för att Törnströmska gymnasiets brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Karlskrona kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Karlskrona kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Cecilia Palmqvist och undervisningsrådet Helene Roslund.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg

Enhetschef

Gösta Karlsson

Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:**Bilaga 1** Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**Bilaga 2** Tillsynsprotokoll och bedömningar för Törnströmska gymnasiet

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Karlskrona kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Törnströmska gymnasiet den 26 november 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Törnströmska gymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. I Törnströmska gymnasiet intervjuades rektorerna, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Törnströmska gymnasiet

Törnströmska gymnasiet	Antal elever
Gymnasieklass	846

Källa: Törnströmska gymnasiets uppgift 2010-12-07

Törnströmska Gymnasiet är en av Karlskronas fyra gymnasieskolor. Törnströmska är den största av dessa. Här finns Barn- och fritidsprogrammet, Byggprogrammet, Elprogrammet, Energiprogrammet, Estetiska programmet, Autoteknikprogrammet (Fordonsprogrammet), Medieprogrammet, Sjöfartsprogrammet (Energiprogrammet) samt det specialutformade programmet Spelgrafik och animation. Estetiska programmet är studieförberedande och övriga program är yrkesförberedande. Huvuddelen av undervisningen är förlagd till en byggnad i centrala Karlskrona, en del av Byggprogrammet och Autoteknikprogrammet är förlagd till lokaler några kilometer från centrum. Skolans ledning utgörs av en rektor med i huvudsak övergripande ansvar för verksamheten och visst eget programansvar samt tre rektorer med i huvudsak programansvar.

Skolan har ingen egen personal i form av speciallärare och specialpedagoger. Dessa lärare är samlade i en resursenhet i Fischerströmska gymnasiet, till vilken skolan kan ansöka om att ge elever som är i behov av särskilt stöd tillgång till specialundervisning. Skolan har heller inga egna idrottslärare utan dessa sorterar under Ehrensvärdska gymnasiet.

Törnströmska gymnasiets fordonsprogram är, tillsammans med Ehrensvärdska gymnasiets teknikprogram certifierat Teknikcollege.

Skolan samverkar när det gäller det individuella valet med Ehrensvärdska gymnasiet och af Chapmangymnasiet. Samverkan mellan skolorna sker även i moderna språk.

Tillsynsprotokoll för Törnströmska gymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och tillgång

☐

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte alltid fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling utifrån kursplanernas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 19 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Motivering:

Minst en gång per termin skall rektorn se till att eleven ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal) Utvecklingssamtal skall genomföras med den individuella studieplanen som grund.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att inte alla lärare genomför utvecklingssamtal varje termin. Enligt skolledningen är det framför allt i årskurserna 2 och 3 som dessa brister finns.

Vid Skolverkets inspektion 2006 framkom bland annat att utvecklingssamtal inte genomfördes med alla elever minst en gång per termin. Skolinspektionen kan konstatera att i allt och väsentligt kvarstår samma brist vid detta inspektionstillfälle som vid förra.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet men har inte säkerställt fullt ut att lärarna har kännedom om, använder och analyserar dessa resultat på ett sådant sätt att dessa kan omsättas i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Av dokumentstudier och intervjuer med skollledning och lärare framgår att det finns rutiner för att utvärdera skolans resultat. Till exempel redovisas och analyseras i skolans kvalitetsredovisning en mängd betygsresultat, såväl skolövergripande som programspecifikt. Intervjun med skolledningen visar också att den har god kännedom om resultaten. Av lärarintervjun framgår dock att lärarnas kännedom om skolans resultat på en övergripande nivå i form av likheter och skillnader mellan kurser och program är mindre god. Detta faktum kan försvåra för skolan att på lärarnivå vidta relevanta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen på skolan. Härigenom kan rektorn inte heller fullt ut säkerställa att betygssättningen är likvärdig på skolan, eftersom det saknas viss viktig bakgrundsinformation i lärarnas analysarbete. Se vidare nästa bedömningspunkt.

Bedömning:

Rektorn har inte fullt ut säkerställt att betygssättningen är likvärdig på skolan.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen

Lpf 94, Skolans värdegrund och uppgifter

Motivering:

Av intervjuer med skollledning, lärare och elever framgår att inte alla elever vet på vilka sätt lärarna kvalitetssäkrar bedömningen och betygssättningen, till exempel genom att samverka i bedömningsfrågor så att bedömningsgrunderna blir så enhetliga som möjligt. Det framgår av intervjuerna med skolledningen och med lärarna att lärarna har ett sådant utrymme och en möjlighet att på konferenstid diskutera bedömning och betygssättning och att detta också sker i många kurser och ämnesgrupper. Intervjuerna visar dock också att inte detta sker i tillräcklig omfattning i alla kurser och ämnesgrupper.

Det är, enligt inspektörerna, angeläget att skolan utarbetar tydligare rutiner för att säkerställa bedömning och betygssättning och att eleverna informeras om hur rutinerna ser ut.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn har inte säkerställt att lärarna arbetar tillräckligt aktivt för att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Mål att sträva mot

Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

Av dokumentstudier och intervjuer med skollledning, lärare och elever framgår att eleverna bara i viss utsträckning har ett inflytande vad gäller planeringen av undervisningen, och att detta varierar och är beroende på vilken lärare man har och vilka kurser man läser. Eleverna ges mer inflytande över arbetssätt och redovisningsformer än över undervisningens innehåll. Det finns också lärare som anser att eleverna inte har tillräcklig kunskap inom ämnesområdena så att de kan utöva ett reellt inflytande. Dessa lärare säger sig inte heller veta hur de då ska utveckla denna förmåga till delaktighet hos eleverna.

Det är, enligt inspektörerna, angeläget att skolan utvecklar ett gemensamt förhållningsätt och hittar former för att öka elevernas reella inflytande i undervisningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet och inte alla elever som behöver studiehandledning på modersmålet får detta.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

8 kap. 1 §. gymnasieförordningen

8 kap. 5 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av kvalitetsredovisningen, verksamhetsbeskrivningen och intervjuer med skollledning och personal framgår att skolan inte lyckas med att ge alla elever som är i behov att särskilt stöd eller i behov av studiehandledning på modersmålet detta.

På Törnströmska gymnasiet finns en stödverksamhet kallad Slussen, dit skolans elever kan gå ett visst antal timmar per vecka för att få stödundervisning. Stödundervisning finns i form av extrahjälp, några lärare har också stödundervisning i sin tjänst. Dock

upplever skolläda och lärare att skolan har alldeles för lite resurser för stöd. Det är enligt intervjuade lärare särskilt dåligt med stödresurser i karaktärsämnen.

Skolläda och intervjuade lärare anser att "tillgången på platser" i Fischerströmska gymnasiet resursenhet för specialundervisning är för liten och man berättar att det har hänt att elever i behov av särskilt stöd i vissa fall har fått vänta för att få stöd. Skolinspektionen kan inte bedöma relevansen av dessa påståenden.

Dokumentationen och intervjuerna visar att rektor inte ges det handlingsutrymme som behövs för att kunna ta det fulla ansvar som författningarna föreskriver för elever i behov av särskilt stöd.

Inte alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet har kunnat erbjudas sådan. Enligt skolläda är detta ett problem som inte Törnströmska gymnasiet ensamt kan lösa.

Skolans senaste kvalitetsredovisning avslutas bland annat med orden att "... den budget som vi redovisade i början av året inte på något sätt räcker för att till fullo lyckas med uppdraget och då varken det kommunala eller det statliga uppdraget. Med hänsyn taget till de ungdomar som kommer till/befinner sig i dagens kommunala gymnasieskola kan Törnströmska gymnasiet på flera håll inte ge de pedagogiska förutsättningar som krävs för att låta alla lyckas."